

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทยว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทยที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ แบ่งได้เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาสากลจำนวน 123 คน และผู้ฝึกสอนกีฬาไทยจำนวน 70 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 193 คน ที่ตอบแบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางการสร้างมาตรวัดเจตคติของรวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ (2533, หน้า 87-100, 284-286) และแบบสอบถามการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้กับนักกีฬาซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของ นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร (2539 ข, หน้า 2-56) สืบสาย บุญวิบุตร (2541, หน้า 35-107) สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ (2541, หน้า 20-74) สมบัติ กาญจนกิจ และสมหญิง จันทฤทธิ์ (2542, หน้า 69-261) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีการทดสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือกับผู้ฝึกสอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .29 - .81 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 ขณะที่แบบสอบถามการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ใน 8 ด้าน ๆ ละ 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น 56 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

จากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 187 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.89 จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทย สามารถสรุปได้ว่า ผู้ฝึกสอนกีฬามีเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬา ($M=4.07$, $SD=.40$) อยู่ในระดับมาก และลักษณะโดยรวมของการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ ($M=3.57$, $SD=.55$) อยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อจิตวิทยา

การกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬามาใช้ พบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทยมีเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬามาใช้ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า เจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬากับการนำจิตวิทยาการกีฬามาใช้ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผล

ผู้ฝึกสอนถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักกีฬามาก เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนักกีฬา ตั้งแต่การคัดเลือกตัวนักกีฬา วางแผนการฝึกซ้อม ควบคุมการฝึกซ้อม ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ จนถึงสิ้นสุดการแข่งขัน ประโยค สุทธิสง่า (2541, หน้า 11) ได้อธิบายถึงผู้ฝึกสอนว่า เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อทีมหรือนักกีฬา หากนำมาเปรียบเทียบกับส่วนต่างๆ ของร่างกายมนุษย์ ก็เปรียบเหมือนส่วนที่เป็นสมองซึ่งมีหน้าที่ควบคุมและสั่งการทำงานของส่วนต่างๆ ของร่างกาย ในการกีฬาก็เช่นเดียวกันผู้ฝึกสอนจะทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการฝึกซ้อม การเตรียมตัวนักกีฬาให้พร้อมอยู่เสมอ ขณะที่ แม็คไควร์ คูก และเวอร์เนเนเชีย (McQuire, Cook & Vernanechia, 1992 อ้างถึงใน นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร และ จิรกรณ ศิริประเสริฐ, 2540, หน้า 27) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของผู้ฝึกสอนกีฬาว่า เป็นผู้นำความสุข ความพอใจ และความตื่นเต้นทางกีฬามาสู่นักกีฬา เป็นผู้นำที่มีคนยอมรับ เป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อนักกีฬาในเรื่องความสำเร็จ ความล้มเหลว ความพอใจ ความคับข้องใจ ความสุข และความเศร้าของนักกีฬา ดังนั้นผู้ฝึกสอนจึงควรเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อจิตวิทยาการกีฬา รวมทั้งควรเป็นผู้ที่เข้าใจหลักการจิตวิทยาการกีฬา มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาการกีฬาที่ลึกซึ้ง ควรมีการศึกษาและฝึกอบรมทางด้านจิตวิทยาการกีฬาอยู่เสมอ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการฝึกซ้อมและการแข่งขันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (บุญส่ง โกสะ, 2533, หน้า 101) ส่วนผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทยซึ่งมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านจิตวิทยาการกีฬาที่แตกต่างกัน ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรศึกษาให้ชัดเจนว่าผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทยมีเจตคติที่ดีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้แตกต่างกันอย่างไร

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1. เจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาที่พบว่ามีอยู่ในระดับมาก

จากข้อมูลที่ได้รวบรวมได้พบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬามีเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกสอนเล็งเห็นถึงความสำคัญของจิตวิทยาการกีฬาที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพของนักกีฬาให้ถึงจุดสูงสุด รวมทั้งจากการที่จิตวิทยา

การกีฬาประยุกต์ในประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างแพร่หลาย มีการฝึกอบรมให้กับนักกีฬาและโค้ชมากมาย ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจ เห็นความสำคัญในการนำจิตวิทยาการกีฬามาประยุกต์ไปใช้มากขึ้น (สืบสาย บุญวีรบุตร, 2545, หน้า 9) เป็นการค้นพบที่สอดคล้องกับการศึกษาของซูลิแวนและฮอดจ์ (Sullivan & Hodge, 1991, pp. 140-151) ที่ได้ทำการศึกษาจิตวิทยาการกีฬาของผู้ฝึกสอนกีฬาและนักกีฬาในประเทศนิวซีแลนด์ กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย ผู้ฝึกสอนระดับชาติจำนวน 75 คนและนักกีฬาระดับสูงจำนวน 123 คน ผลการศึกษาพบว่า ทั้งผู้ฝึกสอนและนักกีฬาเห็นความสำคัญของจิตวิทยาการกีฬาและมีการใช้จิตวิทยาการกีฬาอยู่เสมอ ผู้ฝึกสอนเห็นว่าควรนำจิตวิทยาไปใส่ไว้ในโปรแกรมการฝึกด้วย โดยใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 2.25 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนนักกีฬาเห็นว่าควรนำจิตวิทยาไปใส่ไว้ในโปรแกรมการฝึกด้วย โดยใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 3.24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกจากนี้จากการศึกษาของสนธิเมือง (2535) ได้ทำการศึกษาเทคนิคจิตวิทยาการกีฬาของผู้ฝึกสอนทีมชาติและทีมมหาวิทยาลัย กับผู้ฝึกสอนกีฬาทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ครั้งที่ 17 จำนวน 30 คน และผู้ฝึกสอนกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 20 จำนวน 150 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาทีมชาติไทยและผู้ฝึกสอนกีฬามหาวิทยาลัยมีการใช้จิตวิทยาการกีฬาไม่แตกต่างกัน โดยมีการใช้เทคนิคจิตวิทยาการกีฬาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของสมหญิง จันทฤทธิ์ (2538) ซึ่งพบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาในสถาบันราชภัฏประเภทบุคคล ประเภททีม และประเภทต่อสู้ป้องกันตัวใช้เทคนิคจิตวิทยาการกีฬารวมทุกเทคนิคอยู่ในเกณฑ์มาก โดยผู้ฝึกสอนกีฬาทั้ง 3 ประเภทใช้เทคนิคจิตวิทยาการกีฬารวมทุกเทคนิคไม่แตกต่างกัน

2. ความไม่แตกต่างกันของเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทย

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัย พบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาสากลจะมีจำนวนของผู้ได้รับการฝึกอบรมด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งมีการอบรมจิตวิทยาการกีฬาด้วย มากกว่าผู้ฝึกสอนกีฬาไทย ซึ่งศราวุธ อินทราวงษ์ (2543) ได้ทำการศึกษาการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้สำหรับผู้ฝึกสอนกีฬาที่เคยและไม่เคยฝึกทางด้านจิตวิทยาการกีฬา โดยมีผู้ฝึกสอนกีฬาที่เคยรับการฝึกด้านจิตวิทยาการกีฬาจำนวน 140 คน ผู้ฝึกสอนกีฬาที่ไม่เคยรับการฝึกด้านจิตวิทยาการกีฬาจำนวน 79 คน และเป็นนักกีฬา จำนวน 360 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนั้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬานำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ในระดับมาก และผู้ฝึกสอนกีฬาที่เคยได้รับการฝึกทางด้านจิตวิทยาการกีฬานำเอาจิตวิทยาการกีฬาไปใช้กับนักกีฬาสูงกว่าผู้ฝึกสอนกีฬาที่ไม่เคยได้รับการฝึกทางด้านจิตวิทยาการกีฬา แต่จากข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากแบบ

สอบถาม พบว่า มีผู้ฝึกสอนกีฬาซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 158 คน และเคยเรียนจิตวิทยาการกีฬาในหลักสูตรการเรียนจำนวน 108 คน เคยได้รับการฝึกอบรมด้านจิตวิทยาการกีฬาจำนวน 131 คน มีการศึกษาจากตำราจำนวน 79 คน โดยมีผู้ฝึกสอนกีฬาเพียง 14 คน เท่านั้นที่ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการกีฬาเลย เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าความรู้ด้านจิตวิทยาการกีฬาของผู้ฝึกสอนสามารถเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น จากการศึกษาจากการฝึกอบรม และจากการศึกษาด้วยตนเองจากตำรา และเมื่อผู้ฝึกสอนกีฬามีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการกีฬามากเป็นจำนวนถึง 173 คน จึงน่าจะทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทยมีเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ที่ไม่แตกต่างกัน

3. การไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทย

สมรรถภาพและทักษะทางจิตนั้นทั้งนักกีฬาและโค้ชต่างก็ยอมรับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการแข่งขัน แต่เมื่อถามว่าใช้เวลานานเท่าไรในการฝึกซ้อมทางจิต คำตอบคือไม่เคยเลยหรือน้อยมาก นอกจากนั้นยังเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับทักษะทางจิตว่าสามารถเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ ซึ่งอาจเป็นได้ แต่ทักษะนั้นเป็นการเรียนรู้ที่ถูกต้องหรือไม่ (จิตวิทยาสำหรับนักกีฬา, 2538, หน้า 50) จากผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ไม่สามารถที่จะทำนายเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาหรือการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ได้เมื่อทราบตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทั้งสองน่าจะเป็นลักษณะเฉพาะของผู้ฝึกสอนแต่ละคน แม้ว่าทิศทางและแนวโน้มของจิตวิทยาการกีฬาได้เปลี่ยนแปลงไปตามความจำเป็นและความต้องการในสังคมมากขึ้น มีการใช้จิตวิทยาการกีฬาสำหรับนักกีฬาทุกระดับชั้น ไม่มุ่งเน้นเพียงนักกีฬาระดับสูงเท่านั้น ทำให้มีการเผยแพร่ข่าวสาร ผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ออกไปทั่วโลก แต่การนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ก็ยังอยู่ในระดับที่แตกต่างกันออกไป (สืบสาย บุญวิรุบุตร, 2541, หน้า 19) เพราะ

3.1 การนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนยังต้องพิจารณาถึงธรรมชาติของนักกีฬาแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันทางครอบครัว การศึกษา พื้นฐานทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (สุปราณี ขวัญบุญจันทร์, 2541, หน้า 97) สิ่งเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคให้ผู้ฝึกสอนแต่ละคนไม่สามารถนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ได้เท่ากัน

3.2 แม้ว่าผู้ฝึกสอนบางคนจะมีความเข้าใจในหลักการของจิตวิทยาการกีฬา แต่ไม่สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ได้เต็มที่ เพราะความเป็นจริงการฝึกทักษะทางจิตเป็นเรื่องของทักษะและการฝึกปฏิบัติที่ต้องใช้เวลาและความสม่ำเสมอ เพื่อปรับและพัฒนาให้เหมาะสมกับนักกีฬาจึงจะสำเร็จผล (สืบสาย บุญวิรุบุตร, 2545, หน้า 9)

3.3 จากข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ฝึกสอนกีฬาที่ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬามากกว่า 10 ปี เป็นจำนวนมาก (จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9) ประสบการณ์เหล่านี้มีผู้ฝึกสอนกีฬาจำนวนมากยอมรับว่าความรู้ด้านจิตวิทยาการกีฬาที่เกิดขึ้นนั้นมาจากประสบการณ์ตรงเป็นส่วนใหญ่ (Gould, Damarjian & Medbery, 1999, pp.127-143) ผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีประสบการณ์มาก อาจไม่ให้ความสำคัญกับจิตวิทยาการกีฬา ไม่เข้าร่วมการอบรม สัมมนา อันมีสาเหตุเพราะในอดีตจิตวิทยาการกีฬายังไม่มีความเจริญก้าวหน้า อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้ฝึกสอนที่ทำมานาน ก็จำเป็นต้องปรับวิธีการฝึกซ้อม ให้สนุกสนาน ท้าทาย ซึ่งผู้ฝึกสอนเองไม่รู้ว่สิ่งเหล่านั้นคือจิตวิทยาการกีฬา เช่น ในกรณีที่นักกีฬาเกิดความเบื่อหน่ายจากการฝึกซ้อม ผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีประสบการณ์อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกซ้อม หรือมีการพูดคุยกับนักกีฬา เป็นต้น

3.4 แม้ว่าผู้ฝึกสอนกีฬาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพลศึกษา แต่หลักสูตรการศึกษาด้านจิตวิทยาการกีฬาในช่วง 10-20 ปีที่ผ่านมา ยังไม่มีความเจริญก้าวหน้า และได้รับการยอมรับเหมือนปัจจุบัน ทำให้ผู้ฝึกสอนขาดความรู้ ที่นำไปสู่ผู้ฝึกสอนกีฬาบางส่วนมีเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ในระดับที่ไม่มากนัก จากผลการศึกษาการฝึกทักษะทางจิตวิทยาของผู้ฝึกสอนกีฬาเทนนิสระดับเยาวชนของสหรัฐอเมริกา (Gould, Damarjian & Medbery, 1999, pp.127-143) พบว่าสาเหตุที่การฝึกทักษะทางจิตวิทยายังไม่ถูกนำมาใช้บ่อยเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ฝึกสอนยังขาดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการกีฬาอยู่ ดังนั้นสมควรที่นักจิตวิทยาการกีฬาจะเข้ามามีบทบาทอย่างต่อเนื่องในการเขียนบทความประยุกต์เพื่อเผยแพร่และควรจัดตั้งคลินิกให้คำปรึกษาแก่ผู้ฝึกสอน ในส่วนของวิธีการที่จะช่วยให้การฝึกทักษะทางจิตวิทยามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นนั้น คณะผู้วิจัยได้เสนอแนวทางไว้คือ การฝึกทักษะทางจิตวิทยาควรกระทำอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจใช้เครื่องมือ ตัวอย่างหรือวิธีการใดๆ ที่จะช่วยให้ผู้ฝึกสอนสามารถนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ได้ ตัวอย่างเช่น การใช้วิดีโอ เทปคาสเซ็ทเพื่อช่วยในการฝึกทักษะทางจิตวิทยา หรือจัดทำประโยคตัวอย่างสำหรับผู้ฝึกสอนที่จะนำไปใช้เปลี่ยนแปลงความคิดที่ไม่ดีของนักกีฬา เพื่อที่ผู้ฝึกสอนจะได้มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

สอดคล้องกับไวเบอร์กและกูลด์ (Weinberg & Gould, 1997, p. 224 อ้างถึงใน นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร, 2544 ข, หน้า 4-5) ซึ่งทำการสำรวจผู้ฝึกสอนกีฬาระดับสูงที่มีประสบการณ์และมีผลงานการสร้างนักกีฬาที่ดี พบว่า แม้ว่าผู้ฝึกสอนจะให้ความสำคัญและเข้าใจผลกระทบของจิตใจที่มีต่อการเล่นกีฬา แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการอะไรมากมายนัก เพราะ

1. ขาดความรู้

2. มีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางจิตวิทยาการกีฬา ว่าความแข็งแกร่งทางด้านจิตเจ้านั้นเป็นสิ่งที่ติดตัวแซมเปียนมาตั้งแต่เกิด แต่ความจริงแล้วทุกคนสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้

3. ไม่มีเวลา แม้ว่าเหตุผลที่นักกีฬาหรือผู้ฝึกสอนมักให้ภายหลังแพ้การแข่งขันว่า เป็นเพราะไม่มีสมาธิ ไม่มั่นใจ ตื่นเต้นเกินไป ความกดดันจากคนดูและผู้สื่อข่าว แต่แทนที่ผู้ฝึกสอนกีฬาจะเพิ่มเวลาในการแก้ปัญหาด้านจิตใจ ก็กลับเพิ่มเวลาในการฝึกทางด้านร่างกายมากกว่า ทำให้เห็นว่าไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมที่ดีในด้านจิตใจ

3.5 ผู้ฝึกสอนกีฬาบางส่วนอาจไม่ให้ความสำคัญต่อจิตวิทยาอย่างจริงจัง เพราะเมื่อถามผู้ฝึกสอนกีฬาว่ามีความสนใจและให้ความสำคัญต่อจิตวิทยาการกีฬาในการฝึกซ้อมและแข่งขันเพียงใด คำตอบที่มักจะได้รับคือ มีความสนใจและให้ความสำคัญในจิตวิทยาการกีฬา แต่ในทางปฏิบัติแล้วมักจะพบว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาไม่ได้ปฏิบัติตามเหมือนที่กล่าวไว้ โดยสามารถสังเกตได้จากตารางการฝึกซ้อม จะไม่ปรากฏโปรแกรมการฝึกทักษะทางจิตอยู่ด้วยเลย เหตุการณ์ในลักษณะนี้เกิดขึ้นบ่อยในประเทศไทย โดยมีทีมกีฬาหลายทีม สมาคมกีฬาฯ หลายสมาคมฯ ที่แจ้งความจำนงค์ให้นักจิตวิทยาการกีฬาเข้าไปช่วยเตรียมความพร้อมด้านจิตวิทยาการกีฬา แต่ในทางปฏิบัติมีอยู่ไม่น้อยที่ไม่สนใจหรือจัดแบ่งเวลาไว้อย่างชัดเจน (นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร, 2544 ข, หน้า 4) จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาไม่สามารถนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ได้อย่างเต็มที่

3.6 ผู้ฝึกสอนกีฬาบางส่วนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการกีฬาจากหลาย ๆ ทาง เช่นจากการศึกษาในหลักสูตร การเข้ารับการอบรม และการศึกษาด้วยตนเองจากตำรา จึงอาจทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาบางส่วนนี้มีเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ในระดับมาก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้เจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬามีความหลากหลายและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬา

แม้ว่าในภาพรวมเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาจะไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้ายกวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬากับการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาเป็นรายด้านพบว่า เกิดความสัมพันธ์ในทางลบระหว่างเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการสร้างจินตภาพ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การฝึก

จินตภาพที่เกิดผลมีหลายองค์ประกอบที่ต้องพิจารณา เช่น นักกีฬาแต่ละคนมีความสามารถเดิมและพัฒนาการที่แตกต่างกัน ผู้ฝึกสอนจึงต้องเลือกลักษณะที่เหมาะสมกับความถนัดของนักกีฬาที่สำคัญก็คือ จินตภาพที่ดีไม่ควรยากมาก เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ไม่เคลื่อนไหว ทำให้ต่อเนื่องเป็นระบบ และเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้น โดยเน้นที่ความชัด การควบคุมภาพ การใช้ประสาทสัมผัสที่ถนัด (สืบสาย บุญวิบูรณ์, 2538, หน้า 41) เมื่อการสร้างจินตภาพมีความยุ่งยากและซับซ้อนจึงทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาที่จะนำการสร้างจินตภาพไปใช้ได้ดีจึงควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก ผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีประสบการณ์มาก อาจไม่ให้ความสำคัญกับจิตวิทยาการกีฬา อันมีสาเหตุเพราะในอดีตจิตวิทยาการกีฬายังไม่มีความเจริญก้าวหน้าและได้รับการยอมรับเช่นปัจจุบัน แต่ว่าสามารถนำจิตวิทยาการกีฬาด้านการสร้างจินตภาพไปใช้ได้มากเพราะประสบการณ์ที่สั่งสมมาทำให้ผู้ฝึกสอนต้องมีการปรับปรุงวิธีการฝึกให้นักกีฬาสามารถปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ได้ดี เช่น การให้นักกีฬาทบทวนทักษะก่อนการเล่นและแข่งขัน ซึ่งเป็นการนำการสร้างจินตภาพไปใช้เช่นกัน ในทางกลับกันผู้ฝึกสอนที่มีประสบการณ์น้อย ที่เป็นผู้มีเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาในระดับมาก แต่ไม่สามารถนำจิตวิทยาการกีฬาด้านการสร้างจินตภาพไปใช้ได้ดี เนื่องจากยังไม่สามารถประยุกต์การสร้างจินตภาพไปใช้ในการฝึกซ้อมและแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการสร้างจินตภาพมีความยุ่งยากและซับซ้อน

อย่างไรก็ตามปัญหาการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาเป็นสิ่งที่มักเกิดขึ้นเสมอ ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุง พัฒนาจิตวิทยาการกีฬา โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรจะร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องตั้งแต่ปัจจุบัน ในเรื่องต่อไปนี้ (นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร, 2544 ข, หน้า 5)

1. การเผยแพร่ความรู้ที่แท้จริง มีการฝึกฝนและปฏิบัติการที่ถ่ายทอดการนำไปใช้ หรือแม้แต่การผลิตสื่อ เช่น เทปเสียง วีดิโอเทป เข้ามาช่วย
2. การทำความเข้าใจว่าทักษะทางจิตวิทยาหรือความแข็งแกร่งทางจิตใจสามารถสร้างเรียนรู้ และพัฒนาได้
3. แบ่งเวลาให้กับการฝึกทางด้านจิตวิทยา ถ้าสาเหตุของการเล่นไม่ดีเกิดจากเรื่องของจิตใจ

แม้ว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะไม่ใช่ไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ก็เป็นนิมิตหมายที่ดีที่แสดงให้เห็นว่าจิตวิทยาการกีฬาในประเทศไทยได้มีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามคงจะต้องมีการศึกษากันต่อไปว่ามีตัวแปรอื่นใดที่มีผลต่อเจตคติต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้หรือไม่

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเจตคติที่มีต่อจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬาสากลและกีฬาไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาดังต่อไปนี้

ผู้ฝึกสอนกีฬา ควรจะต้องมีการพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้ด้านจิตวิทยาการกีฬาจากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการรวบรวมสมาธิและความตั้งใจ และด้านการสร้างจินตภาพ เพราะจากข้อมูลแสดงให้เห็นว่ายังมีผู้ฝึกสอนกีฬายังไม่สามารถนำจิตวิทยาการกีฬาในด้านดังกล่าวไปใช้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ด้านจิตวิทยาการกีฬา ประกอบกับผู้ฝึกสอนควรจะต้องฝึกฝนตนเองให้มีทักษะในการนำจิตวิทยาการกีฬาดังกล่าวไปใช้เพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้เทคนิคด้านจิตวิทยาการกีฬายังมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นหากผู้ฝึกสอนกีฬาไม่ใส่ใจที่จะแสวงหาความรู้ก็จะทำให้เป็นผู้ที่ขาดหรือมีความรู้ที่ไม่ทันสมัย ซึ่งจะทำให้การพัฒนานักกีฬาไม่ได้ผลเต็มที่เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอน โดยให้นักกีฬาตอบแบบสอบถามด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากขึ้น
2. ควรทำการศึกษาเจตคติที่มีจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนให้ละเอียดมากขึ้น ซึ่งอาจทำการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การศึกษารูปแบบการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนกีฬา
3. ควรทำการศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ ว่ามีผลต่อระดับเจตคติที่มีจิตวิทยาการกีฬาและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ของผู้ฝึกสอนหรือไม่ เช่น ระดับอายุ และประสบการณ์ในการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา